10/08/2019

Νεοφανείς Αιρέσεις και Παραθρησκεία. Τι πρέπει να προσέχουμε

/ Γνώμες

Του Πρωτοπρ. Κυριακού Τσουρού, Γραμματέως της Σ. Ε. επί των αιρέσεων

Ο εικοστός αιώνας υπήρξε καταλυτικός για την ιστορική πορεία της ανθρωπότητος και εκρηκτικά υπερπλήρης σε κοινωνικά, τεχνολογικά και επιστημονικά επιτεύγματα του σύγχρονου ανθρώπου. Κατέγραψε ακόμη τις συνέπειες των επαναστατικών κινημάτων του 19ου αιώνα και των αρχών του 20ου τόσο σε θεωρητικό, όσο και σε πρακτικό επίπεδο, μέσω των οποίων ο άνθρωπος προσπάθησε να εφαρμόσει στην πράξη τον ιστορικό υλισμό.

Ο άνθρωπος μάλιστα του δευτέρου ημίσεος του 20ου αιώνα απετόλμησε να μιλήσει ακόμη και για τον θάνατο του ίδιου του Θεού, επιχειρώντας να εξοβελίσει από τα ανθρώπινα δρώμενα τον Θεό και να ερμηνεύσει τα πάντα ως επιτεύγματα των δικών του δυνατοτήτων και μόνον, διαγράφοντας την πρόνοια και το θέλημα ενός Πανσόφου και Παναγάθου Δημιουργού.

Ο άνθρωπος της εποχής της νεωτερικότητος, όπως συνηθίζεται να αποκαλείται η εποχή μας, διαπιστώνοντας την αύξηση της γνώσεώς του και ναρκισσευόμενος για

την θαυμαστή πράγματι τεχνολογία του, εμπιστεύθηκε τα πάντα στην επιστήμη και στην τεχνολογία, στις οποίες απέδωσε μεσσιανικό χαρακτήρα. Έστησε έτσι ένα είδος νέας θρησκείας, την «θρησκεία της εκκοσμίκευσης», μέσα από την οποία έλειπε όμως ο Θεός. Σ' αυτήν εστήριξε τις ελπίδες του για την λύση όλων των προβλημάτων του. Δηλαδή πίστεψε ο σύγχρονος άνθρωπος ότι μπορεί μόνος του να λύσει όλα απολύτως τα προβλήματά του στηριγμένος μόνον στις δικές του δυνάμεις και στις οξύτατες πράγματι διανοητικές ικανότητές του, αποκλείοντας από την ιστορία και την ζωή του τον Θεό. Στην μέθη του αυτή ο σύγχρονος άνθρωπος «ουκ έδωκεν δόξαν τω Θεώ» (Λουκ. ιζ'18). Αντί τούτου αυτονομήθηκε από τον Θεό και αποφάσισε να πορευθεί ολομόναχος τον δρόμο του, λατρεύοντας τα έργα των χειρών του. Αυτή την συμπεριφορά χαρακτηρίζουν οι Πατέρες της Εκκλησίας μας ως «ευαγγέλιο του όφεως», δηλαδή επανάληψη της πρώτης ανταρσίας και της αποστασίας των πρωτοπλάστων από το θέλημα και την αγάπη του Θεού.

Όμως, κατά την αναμφισβήτητη αυτή ανοδική πορεία του, ο σύγχρονος άνθρωπος διεπίστωσεν ότι πληθώρα απρόβλεπτων προβλημάτων παρουσιάστηκαν, κοινωνικών, περιβαλλοντικών, υπαρξιακών, ηθικών κ.ά., που μείωσαν την ελπίδα του για μια παραδεισένια κατάσταση, όπως νόμιζε, και γέμισαν την καρδιά του με υπαρξιακό φόβο. Μόλυνση του περιβάλλοντος, νέες άγνωστες μέχρι τώρα ασθένειες, πληθυσμιακή έκρηξη, κρίση στην εργασία, άνισος καταμερισμός των αγαθών, έλλειψη αξιοπρεπούς διαβιώσεως, κοινωνική αδικία, συγκρούσεις κοινωνικές και εθνικές, πυρηνική απειλή, είναι μερικές από τις κακές συνέπειες της χωρίς Θεό επιστημονικής και τεχνολογικής προόδου του ανθρώπου, οι οποίες την κάνουν να χάνει τον μεσσιανικό χαρακτήρα με τον οποίο την είχε περιβάλει ο άνθρωπος.

Η απογοήτευση από τη νέα αυτή απρόσμενη πραγματικότητα προξένησε στον σύγχρονο άνθρωπο κενά ηθικά, κοινωνικά και κυρίως υπαρξιακά. Αυτήν ακριβώς την κρίσιμη στιγμή, σ' αυτόν τον κρίσιμο μεταφυσικό προβληματισμό του ανθρώπου, που κρίνονται συστήματα και αξίες, κάποιοι επιτήδειοι με μελετημένους πονηρούς τρόπους έρχονται να υποσχεθούν την «αληθινή λύση» όλων των προβλημάτων του. Να δώσουν στον άνθρωπο μια νέα ελπίδα. Αυτή τη φορά όμως ο «μεσσίας» δεν έχει το ένδυμα της επιστήμης και της τεχνολογίας ή της ψυχολογίας. Φορεί το ένδυμα της «θρησκείας».

Έτσι, εμφανίζονται οι «έμποροι ελπίδας», οι «πλασιέ του μεταφυσικού», οι «εμπορευόμενοι θρησκείαν», κυρίως ξενόφερτοι «μισσιονάριοι» ή επαγγελματίες γυρολόγοι, και υπόσχονται στον συγκεχυμένο και περιπλανώμενο άνθρωπο, ιδιαίτερα στην εναλλαγή της 2ης προς την 3η χιλιετία, την «σίγουρη» αυτή τη

φορά λύση των προβλημάτων του. Αρκεί αυτός, βεβαίως, να παραδώσει σ’ αυτούς τον εαυτό του ολόκληρο, την προσωπική του ελευθερία (μερικές φορές και την αξιοπρέπειά του) και συνήθως μαζί μ’ αυτά και όλα τα επί γης αγαθά του. Παρουσιάζονται ως σοφοί, «θεοί» και παντογνώστες, ενώ είναι απλώς πονηροί και άσχετοι με τα ουσιώδη και ζωτικά προβλήματα του ανθρώπου, που «προκόπτουσιν επί το χείρον πλανώντες και πλανώμενοι» (Β’ Τιμ. γ’ 13). Και εδώ ακριβώς είναι που γεννιέται στις μέρες μας το φαινόμενο-πρόβλημα των νεοφανών αιρέσεων και της παραθρησκείας.

Το φαινόμενο αυτό, που δεν είναι μόνον ελλαδικό, αλλά διεθνές, είναι ιδιαίτερα ανησυχητικό για μας τους Ορθοδόξους Έλληνες, ιδιαίτερα μετά την ένταξή μας στην Ενωμένη Ευρώπη που χαρακτηρίζεται για την εθνική, θρησκευτική και πολιτισμική πολυμορφία της και ανομοιογένειά της. Εάν δεν προσέξωμε κινδυνεύομε να χάσωμε, μαζί με την σωτηρία της ψυχής μας και την εθνική μας ταυτότητα και συνοχή.

Μέσα σ’ αυτές τις διαπιστώσεις τίθεται το θέμα: «Νεοφανείς αιρέσεις και παραθρησκεία, ως πρόβλημα και ως απειλή».

Το φαινόμενο των νεοφανών αιρέσεων

Για την Εκκλησία μας, το φαινόμενο των αιρέσεων δεν είναι άγνωστο και νεοφανές. Ήδη από τους πρώτους χριστιανικούς χρόνους (και μάλιστα από τις πρώτες δεκαετίες) παρουσιάστηκαν στην ιστορία της Εκκλησίας αιρέσεις και σχίσματα και έκτοτε πολλάκις Την απησχόλησαν. Εξ άλλου, οι αιρέσεις υπήρξαν το κύριο αίτιο της συγκλήσεως των τοπικών και οικουμενικών συνόδων, αλλά και η πρόκληση για την γόνιμη ανάπτυξη της πατερικής θεολογίας.

Το σύγχρονο όμως φαινόμενο της πλάνης και της αιρέσεως διαφέρει από τα προηγούμενα τόσον στην έκταση όσον και στα χαρακτηριστικά (μορφή). Οι σύγχρονες αιρέσεις είναι πολυάριθμες, δεν εκδηλώνονται όλες ως θρησκευτικές αιρέσεις ούτε αντιπαρατίθενται όλες πολεμικά έναντι της Ορθόδοξης Εκκλησίας μας. Πολλές φορές εμφανίζονται μάλιστα και με Ορθόδοξα προσωπεία ή χρησιμοποιούν χριστιανική ορολογία και χριστιανικά κείμενα, διαστρεβλώνοντας την έννοια και το περιεχόμενό τους. Έτσι επιτυγχάνουν συχνά να παραπλανήσουν τους Ορθοδόξους Χριστιανούς ή να τους οδηγήσουν σε σύγχυση, διαβρώνοντας το Ορθόδοξο φρόνημά τους. Το γεγονός αυτό αποτελεί για την Εκκλησία μας σοβαρώτατο ποιμαντικό πρόβλημα.

Προτού όμως προχωρήσουμε, είναι ανάγκη να κάνουμε μια επισήμανση: Οι σύγχρονες αιρέσεις δεν έχουν όλες τα ίδια χαρακτηριστικά ούτε ανήκουν όλες

στην ίδια κατηγορία. Διαφέρουν ριζικά μεταξύ τους στην προέλευση, στην ταυτότητα, στην δομή και στην διδασκαλία. Το μόνον κοινό χαρακτηριστικό τους και ο τόπος της συμφωνίας τους είναι η σύμπηξη κοινού μετώπου κατά της Ορθοδόξου Εκκλησίας μας. Προς τούτο, μεθοδεύουν σειρά επιθέσεων κατά της Εκκλησίας και των εκπροσώπων της, πραγματοποιούν εκδηλώσεις και συμπόσια με οργανωμένες διαμαρτυρίες για δήθεν καταπάτηση της θρησκευτικής ελευθερίας τους και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων τους και προβάλλουν την απαίτηση για κατάργηση του νόμου ο οποίος απαγορεύει τον αθέμιτο προσηλυτισμό και συστρατεύονται με εκείνους που ζητούν τον χωρισμό Κράτους και Εκκλησίας.

Ένεκα αυτής της πολυμορφίας και της ποικιλίας που παρουσιάζουν οι νεοφανείς αιρέσεις, είναι αναγκαίο να τις κατατάξωμε, κατ’ αρχήν, σε δύο μεγάλες ομάδες, ανάλογα με την προέλευσή τους και την διδασκαλία τους.

Έτσι, διακρίνομε, πρωτίστως, αφ’ ενός μεν, τις ομάδες εκείνες που έχουν χριστιανικά ή ψευδοχριστιανικά χαρακτηριστικά και είναι οι κατά κυριολεξίαν αιρέσεις και, αφ’ ετέρου, εκείνες που διαφοροποιούνται ουσιαστικά από την χριστιανική πίστη, αλλά και την διδασκαλία των μονοθεϊστικών θρησκειών, τις οποίες και χαρακτηρίζομε ως παραθρησκευτικές ομάδες (διεθνώς σέκτες ή λατρείες-cults).

Υπάρχει δηλαδή αφθονία προσφοράς για όλα τα γούστα. Έτσι συναντά κανείς μια ατέλειωτη σειρά αιρέσεων και σεκτών, με ποικίλα χαρακτηριστικά όπως χριστιανικά, ψευδοχριστιανικά, χιλιαστικά, εσχατολογικά, φιλοσοφικά, πολιτιστικά, παιδαγωγικά, αποκρυφιστικά, νεογνωστικά, πνευματιστικά, γκουρουϊστικά, ινδουϊστικά, βουδιστικά, ιαπωνικά, ισλαμικά, παραψυχολογικά, ουφολογικά μέχρι και νεοειδωλολατρικά, και σατανιστικά.

Το τραγικό είναι ότι όλες αυτές οι μορφές της πλάνης δεν αποκαλύπτουν πάντοτε το αληθινό τους πρόσωπο, γι’ αυτό και εύκολα μπορούν να επιτύχουν τον προσηλυτιστικό τους σκοπό.
Πρέπει ακόμη να συμπληρώσωμε ότι, παρά τις «θεωρητικές» διαφορές τους προκαλούν συχνά εξίσου αρνητικές συνέπειες, γι’ αυτό και στις δύο αυτές κατηγορίες, μπορεί να συναντήσει κανείς ομάδες με χαρακτηριστικά «καταστροφικής λατρείας».

Ειδικά χαρακτηριστικά

α. Μιλώντας, πρώτον, για τις χριστιανικές αιρέσεις και τις παραχριστιανικές ομάδες, πρέπει να πούμε ότι είναι ομάδες με πολλές και σοβαρές αποκλίσεις και διαφοροποιήσεις από την Χριστιανική Αλήθεια. Πρόκειται συνήθως για

διδασκαλίες ή οργανωμένες ομάδες που πιστεύουν στον Ιησούν Χριστό, ή τουλάχιστον ομιλούν γι’ Αυτόν. Είναι δηλαδή ομάδες που κινούνται εντός του χριστιανικού χώρου. Μερικές έχουν απωλέσει κάθε χριστιανικό χαρακτηριστικό στο «δόγμα» τους ή στο πολίτευμά τους, όπως είναι οι «Μάρτυρες του Ιεχωβά», οι Μορμόνοι, οι Αντβεντιστές κ.ά.

Κύριο χαρακτηριστικό των ομάδων αυτών, είναι η μικρή ιστορική πορεία τους, που δεν έχει καμία σχέση και σύνδεση με την ιστορική Εκκλησία που ίδρυσε ο Ιησούς Χριστός, ούτε στην πίστη, ούτε στην λατρεία, πολύ περισσότερο στην «αποστολική διαδοχή». Η ιστορία τους ξεκινά αυθαίρετα και ξαφνικά, μόλις μερικές δεκαετίες πριν, όπως των Ελλήνων Νεοπεντηκοστιανών στη δεκαετία του ’60 και άλλων στη δεκαετία του ’20. Άλλες ομάδες έχουν ζωή 100 ή το πολύ 130 ετών, όπως η εταιρία «Σκοπιά» των «Μαρτύρων του Ιεχωβά».

Άλλο χαρακτηριστικό των νεοφανών αιρέσεων είναι οι φονταμενταλιστικές διδασκαλίες τους, η σκληρή συμπεριφορά τους προς τους έξω και η αυστηρότητα στην πειθαρχία των οπαδών, η οποία ενίοτε παίρνει τον χαρακτήρα απειλής. Ακόμη χαρακτηρίζονται για τις έντονες εσχατολογικές διδασκαλίες τους και τις δήθεν προφητικές προβλέψεις τους, για τις οποίες συνεχώς διαψεύδονται. Οι συνεχείς αναγγελίες του τέλους του κόσμου (συστήματος κατά τους Χιλιαστές) και η απειλή του Αντίχριστου ή η υπόσχεση της λεγομένης «αρπαγής» (κατά τους Πεντηκοστιανούς), ολοκληρώνουν την μέθοδο του «πνευματικού βιασμού» και της καταπιέσεως της ανθρώπινης προσωπικότητος και της στερήσεως βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων των οπαδών τους. Και είναι αυτές ακριβώς οι ομάδες που, όταν καταγγελθούν, διαμαρτύρονται ότι καταπατούνται τάχα τα ανθρώπινα δικαιώματά τους και η θρησκευτική ελευθερία τους.

Αριθμητικώς, οι δραστηριοποιούμενες στην Ελλάδα νεοφανείς χριστιανικές αιρέσεις και παραχριστιανικές ομάδες ανέρχονται στις 100 περίπου, με σημαντικές διαφορές και αντιθέσεις μεταξύ τους.

β. Μιλώντας τώρα για την παραθρησκεία πρέπει να πούμε ότι πρόκειται για διδασκαλία ή συγκροτημένη ομάδα ή οργάνωση (σέκτα) που δεν εντάσσεται στον χριστιανικό χώρο, ακόμη και όταν χρησιμοποιεί χριστιανική ορολογία· δεν πιστεύει στον Χριστό, ακόμη και όταν χρησιμοποιεί τον όρο «χριστός» και συνήθως δεν ανήκει στις μονοθεϊστικές θρησκείες. Δηλαδή, δεν πρόκειται για «γνωστή θρησκεία», όπως αυτή ορίζεται από το Ελληνικό Σύνταγμα. Γι’ αυτό και θεωρείται ως παραθρησκεία.

Η Έκθεση της Γαλλικής «Διυπουργικής Αποστόλης για την καταπολέμηση των αιρέσεων», επιχειρώντας να δώσει έναν ορισμό του όρου σέκτα, γράφει: «Η αίρεση

(σέκτα) είναι ένας σύνδεσμος με ολοκληρωτική δομή, δηλώνοντας ή όχι θρησκευτικούς σκοπούς, του οποίου η συμπεριφορά πλήττει τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και την κοινωνική ισορροπία ».

Οι παραθρησκευτικές αυτές ομάδες έχουν επίσης έντονο συγκρητιστικό χαρακτήρα και αναμιγνύουν χριστιανικές, εξωχριστιανικές, αποκρυφιστικές και απωανατολικές δοξασίες, εντάσσονται δε στο γνωστό ρεύμα της «Νέας Εποχής».

Βασικό χαρακτηριστικό τους είναι η ολοκληρωτική δομή τους, στην κορυφή της οποίας υπάρχει ο αρχηγός, ο οποίος είναι περιβεβλημένος με θεϊκή αυθεντία, είτε αυτός ονομάζεται γκουρού ή θεϊκός διδάσκαλος, είτε μεσσίας (χριστός). Αυτός έχει απόλυτη εξουσία πάνω σε όλες τις πτυχές της προσωπικότητος του οπαδού, μηδέ της καθαρά ιδιωτικής και προσωπικής ζωής του εξαιρουμένης. Μεταξύ των ομάδων αυτών βρίσκει κανείς ομάδα που καθορίζει, φερειπείν, ποιος ποιαν και πότε θα νυμφευθή (Μουν). Η ομάδα που ελέγχει στενά την ζωή των οπαδών τους ή που οι οπαδοί της αστυνομεύουν την προσωπική ζωή των άλλων (ΚΕΦΕ). Σχεδόν όλες οι ομάδες απαιτούν πλήρη υποταγή, αποκοπή από το οικογενειακό περιβάλλον, τις σπουδές, το επάγγελμα και την αφιέρωση στον «σκοπό» της οργανώσεως, που ταυτίζεται με την «σωτηρία του κόσμου». Άλλες απαιτούν έγγραφη παραχώρηση των περιουσιακών στοιχείων των οπαδών τους ή ακόμη και ενυπόγραφη δήλωση παραιτήσεως τους από ευθύνη της οργανώσεως για τυχόν αυτοκτονία τους (από απελπισία;) μέσα στην οργάνωση (ΚΕΦΕ). Δεν είναι λίγες εκείνες οι ομάδες που εξευτελίζουν την προσωπικότητα και την αξιοπρέπεια των οπαδών τους εκβιάζοντας τους με εξομολογήσεις γραπτές ή με ομαδικά όργια και άλλες ταπεινωτικές πράξεις ή τους υποβάλλουν αποφάσεις αυτοκτονίας (π.χ. απαγόρευση μεταγγίσεως, στους «Μάρτυρες του Ιεχωβά»).

Οι ομάδες, της λεγόμενης «θετικής σκέψεως» ή αλλοιώς «ψυχολατρείες», υπόσχονται την αυτογνωσία, την αυτοεξέλιξη, την αυτοθέωση, την παντοδυναμία της σκέψεως, με την προσφορά καλοπληρωμένων σεμιναρίων. Καταγράφηκε και ομάδα που παρακολουθούσε δημόσια πρόσωπα (ΚΕΦΕ) και χρησιμοποιούσε την λασπολογία και την τρομοκρατία εναντίον θυμάτων και επικριτών της (παράδειγμα ο π. Αντώνιος Αλεβιζόπουλος και όχι μόνον).

Χαρακτηριστικό επίσης των ομάδων αυτών είναι και η προσφορά ποικίλων δελεασμάτων και υποσχέσεων, ή η διοργάνωση προγραμμάτων κοινωνικής προσφοράς, όπως η απεξάρτηση από τα ναρκωτικά, η πυροπροστασία, κ. ά.

Εμφανίζονται τέλος με επιστημονικοφανή προσωπεία σεμιναρίων, ινστιτούτων ψυχολογίας, εναλλακτικών θεραπευτικών και ευαγγελίζονται την προσφορά της απόκρυφης γνώσεως, της σοφίας, την απαλλαγή από το άγχος, την ανάπτυξη του

νου, την αύξηση της παραγωγικότητος, την ιδανική οικογένεια κ. ο. κ.

Αριθμητικώς, οι δραστηριοποιούμενες στην Ελλάδα παραθρησκευτικές ομάδες της «Νέας Εποχής» υπολογίζονται σε 450 έως 500. Εάν όμως ληφθή υπ' όψη ότι πολλές απ' αυτές χρησιμοποιούν πολλούς τίτλους συγχρόνως ή έχουν παράλληλες ή θυγατρικές οργανώσεις άλλων ομάδων, ο αριθμός τους αυξάνει σημαντικά.

Εν κατακλείδι, μπορούμε να πούμε ότι και οι δύο κατηγορίες της πλάνης (αιρέσεις και σέκτες), καίτοι διαφοροποιούνται ριζικά μεταξύ τους ως προς την προέλευση και την διδασκαλία, έχουν ως κοινό χαρακτηριστικό τους, ότι είναι ολοκληρωτικές ομάδες «χειρισμού του νου» του ανθρώπου, τον καθιστούν υποχείριό τους και τον οδηγούν (με διάφορους μηχανισμούς καταστολής και άσκησης ψυχολογικής βίας) σε μια συμπεριφορά επικίνδυνη για τον εαυτό του και για το κοινωνικό σύνολο.

Θεωρητική βάση της παραθρησκείας

Είναι ασφαλώς εκτός των πλαισίων της παρούσης μελέτης η αναφορά στις διδασκαλίες των επί μέρους ομάδων. Άλλωστε η πληθώρα των ομάδων αυτών και η διαφορετικότητα στις διδασκαλίες τους καθιστά τούτο απολύτως αδύνατον. Αυτό ισχύει κυρίως για τις ομάδες της "Νέας Εποχής". Έστω ως παράδειγμα, η αγεφύρωτη διαφορά μεταξύ της διδασκαλίας μιας γκουρουϊστικής ομάδος, που λατρεύει ένα γκουρού ως "χριστό" (και τέτοιοι υπάρχουν πολλοί σήμερα: Μουν, Σάι Μπάμπα, Μαϊτρέγια, Ιμάμ Μαχντί, Αούν Βεόρ, Μοριά κ.ά.) και μιας νεοπαγανιστικής ομάδας (κι εδώ υπάρχουν πολλές) που κηρύσσει την λατρεία του «Δωδεκάθεου» ή μιας νεοσατανιστικής, που λατρεύει τον σατανά.

Επειδή όμως οι ομάδες αυτές εντάσσονται όλες στο ρεύμα της "Νέας Εποχής", νομίζω ότι θα ήταν χρήσιμο και αναγκαίο να αναφερθώ επιγραμματικά στις κυριώτερες δοξασίες της, διότι αυτές αποτελούν την θεωρητική βάση όλων των παραθρησκευτικών ομάδων.

Η "Νέα Εποχή", λοιπόν, δεν είναι μια συγκεκριμένη οργάνωση και δεν είναι καθόλου νέα. Είναι ένα παγκόσμιο κίνημα (όχι μόνον θρησκευτικό) που στηρίζεται στον αποκρυφισμό και στην αστρολογία. Έχει τις βάσεις της στην θεοσοφία της αποκρυφίστριας Έλενας Μπλαβάτσκυ (ιδρύτριας της θεοσοφικής Σχολής-19ος αιώνας) και κηρύσσει μια παγκόσμια θρησκεία (συγκρητισμός). Βασικές διδασκαλίες της είναι: α) ότι ο Θεός είναι απρόσωπος και ταυτίζεται με την "ζώσα ενέργεια του σύμπαντος". Τα πάντα είναι "Εν", τα πάντα είναι "θεός" και ο άνθρωπος είναι η τελειότερη εκδήλωση του συμπαντικού αυτού απρόσωπου "θεού", είναι δηλαδή "θεός" κατ' ουσίαν. β) Κατά συνέπειαν, ο άνθρωπος αναγκάζεται σε μια εξελικτική πορεία αυτοπραγματώσεως και αυτοσωτηρίας,

μέσω διαφόρων τεχνικών, όπως είναι ο διαλογισμός, η γιόγκα και ιδιαιτέρως η μετενσάρκωση, η οποία καθορίζεται από τον αιώνιο νόμο της αιτίας και του αποτελέσματος, γνωστού ως “κάρμα”. γ) Δεν υπάρχει διάκριση μεταξύ καλού και κακού. Είναι οι δύο όψεις του αυτού νομίσματος. Έτσι, ο άνθρωπος μπορεί να κάνει ό,τι αυτός ο ίδιος θεωρεί ως ηθικό και καλό, αυτός είναι ο νόμος.

Είναι νομίζω περιττό να αναλύσουμε πόσο αντίθετες είναι οι δοξασίες αυτές προς την χριστιανική διδασκαλία.

Αίτια

Αν θα θέλαμε να αναζητήσουμε τα αίτια που οδηγούν νέους κυρίως ανθρώπους στα δίκτυα των νεοφανών αιρέσεων νομίζω ότι θα τα εντοπίζαμε πρωτίστως εκεί όπου δεν υπάρχει μια γνήσια σχέση του ανθρώπου με τον Θεόν. Πολύ περισσότερον όταν αυτή η σχέση γίνεται ανταρσία κατά του Θεού («ευαγγέλιο του όφεως»). Σ’ αυτές τις περιπτώσεις ο άνθρωπος φτιάχνει ένα Θεό στα μέτρα του. Τούτο έχει ως συνέπεια να καθορίζει ο ίδιος ο άνθρωπος τα χαρακτηριστικά του υποτιθεμένου «θεού» του συνήθως κατασκεύασμα της ανθρωπίνης διανοίας και των ανθρωπίνων παθών και απ’ αυτόν τον “θεόν” κακέκτυπο να επιδιώκει να καθορίζει την ζωή του και την ηθική συμπεριφορά του.

Μεταξύ των αιτίων της αναπτύξεως των νεοφανών αιρέσεων και της παραθρησκείας πρέπει ακόμη να θεωρήσουμε τον έντονο μεταφυσικό προβληματισμό του σύγχρονου ανθρώπου και τις υπαρξιακές ανησυχίες του και την αναζήτηση “νοήματος ζωής”. Δεν πρέπει να διστάσουμε να ομολογήσουμε ότι ο δυτικός πολιτισμός μας και η παγκόσμια κοινότητα γενικώτερα αντιμετωπίζουν μια βαθειά πολύπλευρη και πολύμορφη κρίση, που είναι κυρίως κρίση αξιών, γεγονός που εκμεταλλεύονται οι παραθρησκευτικές ομάδες για να προσφέρουν την “μοναδική και σίγουρη λύση” όλων των προβλημάτων.

Υπάρχει φυσικά και σειρά άλλων αιτίων, στην ανάλυση των οποίων δεν μπορούμε να επεκταθούμε στα πλαίσια της σύντομης αυτής μελέτης, όπως: ο υπαρξιακός φόβος, η ανασφάλεια και η αβεβαιότητα, η δίψα για αγάπη και ζεστασιά, η περιέργεια, η άγνοια, η ανάγκη, η ροπή προς το ξένο και το εξωτικό, η δίψα για εμπειρίες, για ηδονή, δόξα, πλούτο κ.ο.κ. (βλ. π. Α. Αλεβιζοπούλου, Νεοφανείς αιρέσεις καταστροφικές λατρείες, σ.18).

Η γαλλίδα καθηγήτρια Κλαιρ Σαμπολλιόν, της οποίας ο γυιός προσχώρησε στην σέκτα του Μουν, παρατηρεί: “Το κύριο αίτιο που ωθεί στις οργανώσεις αυτές, δεν είναι μια διδασκαλία ή ένα δόγμα, αλλά κάτι άλλο που βρίσκουν εκεί: η ατμόσφαιρα”. Μελετητές του φαινομένου υποστηρίζουν ότι: “τέτοιες ‘λατρείες’

βρίσκουν γόνιμο έδαφος για να προσελκύσουν οπαδούς, όταν υπάρχει ένα σοβαρό ρήγμα στην κοινωνική δομή". Ξένος ψυχολόγος υποστηρίζει ότι: "οι αιρέσεις θα εξακολουθούν να προσελκύουν οπαδούς όσο οι βασικοί κοινωνικοί θεσμοί (οικογένεια, σχολείο, εκκλησία) αφήνουν σοβαρά κενά στους νέους, που πιστεύουν ότι βρίσκουν την πληρότητα στις κολακείες ενός θρησκευτικού ηγέτη" (Newsweek Τα Νέα, 30.11.1978).

Προσηλυτισμός

Έχει ιδιαίτερη σημασία να γνωρίζει κανείς τους τρόπους της προσηλυτιστικής δραστηριότητος των ομάδων αυτών: Σε κάθε χώρο της κοινωνικής ζωής και δραστηριότητος μπορεί να στηθεί η παγίδα του προσηλυτισμού ανύποπτων ανθρώπων και ιδιαιτέρως νέων. Στο δρόμο, στο λεωφορείο, στο ταξί, στο γραφείο, στο σχολείο, στο φροντιστήριο, στο γυμναστήριο, στο ταχυδρομείο, στο κομμωτήριο, στο γήπεδο, σε μια συναυλία η ντισκοτέκ, σε ένα φεστιβάλ μουσικής, σε εκδηλώσεις η πρωτοβουλίες κοινωνικής προσφοράς για άστεγους, ναρκομανείς, αναξιοπαθούντες, προστασίας του περιβάλλοντος, πυροπροστασίας κ.π.ά. Ακόμη και σε δημόσιες υπηρεσίες, όπου στρατευμένοι οπαδοί των νεοφανών αιρέσεων δραστηριοποιούνται συστηματικά, η σε πολιτιστικούς φορείς, σε νηπιαγωγεία, παιδικούς σταθμούς κ.λπ. Δηλαδή δεν υπάρχει κανένας τομέας της κοινωνικής ζωής που μένει στο απυρόβλητο.

Πρέπει ακόμη να σημειώσουμε την αδίστακτη εκμετάλλευση από τις σέκτες της μοντέρνας τεχνολογίας, του Internet, της τηλεοράσεως, της μουσικής και των παιχνιδιών και δη των ηλεκτρονικών για την παραπλάνηση των νέων, ακόμη και των ανυπεράσπιστων παιδιών.

Κι εδώ πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι είναι λάθος να νομίζουμε ότι θύματα των παραθρησκευτικών ομάδων είναι μόνον άτομα μόνον προβληματικά η αφελή, ή με μειωμένες διανοητικές ικανότητες ή με οικογενειακά προβλήματα. Χωρίς να αποκλείονται και ελάχιστες περιπτώσεις που μπορούν να ενταχθούν στις παραπάνω καταστάσεις, διαπιστώνεται καθημερινά ότι δεν έχει καμμιά σημασία το πόσο μορφωμένος ή ευφής ή δυνατός είναι κανείς. Ακόμη και ο θρησκευόμενος άνθρωπος, και ιδιαίτερα ο νέος, όταν έχει επιφανειακή γνώση της χριστιανικής πίστεως, κινδυνεύει να εμπλακεί σε τέτοιες ομάδες, συγχέοντας τα ασυμβίβαστα. Ιδιαίτερα, περιπτώσεις όπως, η μοναξιά, η απογοήτευση, η μελαγχολία, η απόλυση από την εργασία, η απομάκρυνση από το οικογενειακό περιβάλλον, η στράτευση η οι σπουδές μακριά από την οικογενειακή εστία, οι διακοπές, η παραμονή σε νοσοκομείο, το πένθος, η περιέργεια, η αναζήτηση του εξωτικού και του "διαφορετικού", κ.ά. μπορούν να αποτελέσουν καταστάσεις "ύψηλού κίνδυνου". Τότε κυρίως επισημαίνονται τα κενά, συνδέονται αυτά με το λεγόμενο

“κατεστημένο” (δηλαδή την Εκκλησία, την οικογένεια, την κοινωνία) και υπόσχονται την “σίγουρη λύση”, που ταυτίζεται ακόμη και με το καλό ολόκληρης της ανθρωπότητος. Στην συνέχεια, εφαρμόζεται από τις ομάδες αυτές ο λεγόμενος “βομβαρδισμός αγάπης” και αναπτύσσονται ευκαιρίες εφαρμογής προσηλυτισμού, με τρόπο μάλιστα που εύκολα μπορεί να εξαπατήσει τον καθένα, ένεκα των αναρίθμητων προσωπείων που φέρουν οι ομάδες αυτές.

Συνέπειες

Η ένταξη όμως στις ομάδες αυτές δεν οδηγεί μόνον ανύποπτες ψυχές από την ορθή πίστη στην πλάνη. Οι ποικίλοι και ύπουλοι τρόποι που χρησιμοποιούνται για τον αθέμιτο προσηλυτισμό οπαδών, οδηγούν τελικά σε εγκλωβισμό των οπαδών αυτών μέσα σε καταστάσεις ιδιαίτερα επικίνδυνες και καταστροφικές για το άτομο και το κοινωνικό σύνολο. Αποτέλεσμα των μεθοδεύσεων και των διαφόρων τεχνικών που χρησιμοποιούν οι ομάδες αυτές είναι συχνά η καταστροφή της ανθρωπίνης προσωπικότητος και αξιοπρέπειας και των οικογενειακών και κοινωνικών σχέσεων. Τα θύματα αποκόπτονται από το οικογενειακό, επαγγελματικό και κοινωνικό περιβάλλον, το οποίο χαρακτηρίζεται εχθρικό ή διαβολικό, και εξαναγκάζονται να υπηρετούν τυφλά την ομάδα και τον αρχηγό, πιστεύοντας ότι έτσι υπηρετούν το καλό της ανθρωπότητος. Κι’ αυτό επιτυγχάνεται με τον “διανοητικό χειρισμό” και με τις διάφορες “τεχνικές” που εφαρμόζονται μέσα στις ομάδες αυτές.

Γι’ αυτό πολλές παραθρησκευτικές ομάδες χαρακτηρίζονται διεθνώς ως “ολοκληρωτικές ομάδες”, “ομάδες διανοητικού χειρισμού”, “τεχνικές για την μεταμόρφωση της σκέψης”, “τεχνικές πλύσεως ψυχής”, “ψυχολατρείες”, “καταστροφικές λατρείες” (ΗΠΑ), “ελευθεριοκτόνες ομάδες” (Γαλλία) κ.λπ. Στην πραγματικότητα πρόκειται για “εμπόρους κάλπικης ελπίδας”, “πλασιέ του υπερφυσικού”, «έμπορους θρησκείας» προς ίδιον όφελος, ενώ μερικές απ’ αυτές τις ομάδες προτρέπουν τους οπαδούς τους σε επικίνδυνη συμπεριφορά. Πώς αλλοιώς θα μπορούσε, φερειπείν, να εκλάβει κανείς το άρθρο του “Κώδικα τιμής” της Σαηεντολογίας, το οποίο προτρέπει: “Ποτέ μη φοβηθείς να βλάψεις κάποιον για μια δίκαιη αιτία”; (Κώδικας Τιμής, άρθρο 12). Πώς είναι δυνατόν να παροτρύνει κάποιος κάποιον να προξενήσει βλάβη σε κάποιον; Τι είδους βλάβη μπορεί να είναι αυτή και ποια η “δίκαιη αιτία”, ένεκα της οποίας νομιμοποιείται να την προξενήσει; Ασφαλώς, αυτό μπορεί να αποβεί και επικίνδυνο καινά οδηγήσει στην εφαρμογή μιας “αντίστροφης ηθικής”.

Αλλά και η αλλαγή της θρησκευτικής πίστεως ενός μέλους της οικογένειας, η οποία αναπόφευκτα επέρχεται, δημιουργεί πληθώρα προβλημάτων προσωπικών, οικογενειακών, εργασιακών και κοινωνικών. Οι προσηλυτιζόμενοι στις αιρέσεις,

χωρίς πολλές φορές να το αντιληφθούν, υφίστανται αλλοίωση της προσωπικότητός τους, αποκόπτονται από το παρελθόν τους, το περιβάλλον τους και τις μέχρι τότε παραδόσεις τους, αποκτούν φονταμενταλιστική νοοτροπία και απομονώνονται στον δικό τους ιδιόρρυθμο τρόπο ζωής, με αποτέλεσμα πολλάκις την διάλυση της οικογενείας τους και την αντικοινωνική συμπεριφορά τους.

Εκτός όμως από τις γενικώτερες αρνητικές συνέπειες που δημιουργούνται από την δραστηριότητα των ομάδων αυτών, υπάρχουν και άλλες που αφορούν ειδικώτερα στην ψυχοσωματική υγεία των θυμάτων.

Στο θύμα παρατηρούνται ενίοτε: περιορισμένη χρήση της γλώσσας (λεξιπενία) και στερεότυπες απαντήσεις, παράξενη συμπεριφορά, εξασθένιση της προσωπικής σκέψης και κρίσης, αδυναμία διατήρησης των πριν την ένταξη στην οργάνωση αναμνήσεων κ.λπ. Ακόμη, καταγράφονται και οργανικές βλάβες, όπως έρπητες όλων των ειδών, χρόνιες κακώσεις, αυτοκτονίες ατομικές και ομαδικές (βλ. κείμενα Ζ’ Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως, Ομάδες ασυμβίβαστες με την Ορθόδοξη Πίστη, σελ. 92 εξ.). Σημειώνουμε εδώ μερικές μόνον από τις πολλές περιπτώσεις περισσοτέρων από 25 καταγεγραμμένων ομαδικών αυτοκτονιών:

– Γουιάνα Τζιμ Τζόουνς 1978 (940 θύματα), Γουάκο Τέξας
– Ντέηβιντ Κορές 1993 (85 θύματα), Ελβετία
– Λυκ Ζιρέ 1995 (48 θύματα),
– Σόκο Ασαχάρα Τόκιο 1995 (11 νεκροί, 5000 δηλητηριάσεις),
– Ουράνια Πύλη 1997 (38 θύματα),
– Ουγκάντα 1999 (980 θύματα),

για να αναφέρουμε μόνον τις σημαντικώτερες. (Μερικές από τις περιπτώσεις αυτές έχουν διαδραματιστεί μέσα σε ομάδες που αυτοχαρακτηρίζονται ως χριστιανικές). Και φυσικά δεν λείπουν οι “τελετουργικές” ανθρωποθυσίες.

Είναι φανερό ότι εδώ βρισκόμαστε μπροστά σε ένα μεγάλο κοινωνικό πρόβλημα. Και ως τέτοιο έχει χαρακτηριστεί και αντιμετωπίζεται από διεθνείς οργανισμούς, όπως είναι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και αρκετές κυβερνήσεις Ευρωπαϊκών χωρών.

Οι αιρέσεις και οι σέκτες σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα

Όπως γίνεται φανερό από τα παραπάνω η δραστηριότητα των “νεοφανών αιρέσεων” και “σεκτών” αποτελεί όχι μόνον ποιμαντικό ή εκκλησιαστικό ή θεολογικό πρόβλημα. Είναι και, ή θα έλεγα είναι κυρίως, κοινωνικό πρόβλημα, καθόσον η δραστηριότητα αυτή απειλεί άξιες, θεσμούς και έννομα αγαθά. Τούτο είναι διεθνώς διαπιστωμένο από ειδικούς ερευνητές γι’ αυτό και κατά την

αντιμετώπιση του πρέπει να λαμβάνεται τούτο σοβαρά υπ’ όψη. Στην έγκριτη εφημερίδα Le Monde Diplomatique, ο Γάλλος δημοσιογράφος Μπρούνο Φουζερό, σε άρθρο του με τίτλο «Αιρέσεις, ο Δούρειος Ίππος των ΗΠΑ στην Ευρώπη..», γράφει: «Στην Ευρώπη, εδώ και δέκα χρόνια, το ζήτημα των αιρέσεων πέρασε από το στάδιο τον «ανησυχητικού κοινωνικού φαινομένου» στο στάδιο τον «μείζονος προβλήματος δημόσιας ασφάλειας»” (Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 29.7.2001).

Γίνεται έτσι σαφές ότι αρμόδιοι για την αντιμετώπιση του προβλήματος, ειδικά ως προς τον κοινωνικό του χαρακτήρα, είναι όχι μόνον οι εκκλησιαστικοί φορείς, αλλά κυρίως κρατικοί και πολιτειακοί φορείς, οι ταγμένοι να φρουρούν τα έννομα αγαθά, την πολιτική και θρησκευτική ελευθερία του πολίτου την σωματική και διανοητική του ακεραιότητα και υγεία, την περιουσία του και τα λοιπά ατομικά δικαιώματά του. Νομίζω ότι το μέγεθος της κοινωνικής απειλής από την δραστηριότητα μερικών τουλάχιστον από τις ομάδες αυτές, εκφράζουν με τον πιο δραματικό τρόπο, τα λόγια του “μεσσία” της Σαηεντολογίας, γνωστής παλαιότερα στην Ελλάδα ως ΚΕΦΕ (Κέντρο Εφηρμοσμένης Φιλοσοφίας Ελλάδας) και σήμερα ως “Ελληνική Εκκλησία της Σαηεντολογίας”, του Lafayette Ron Hubbard, ο οποίος διακηρύσσει: “Μέτρα αρεστά στο κοινό, αυταπάρνηση και δημοκρατία δεν βλέπω να πρόσφεραν κάτι στον άνθρωπο, εκτός από το ότι τον έσπρωξαν πιο πολύ στο βούρκο” (HCO Policy-Letter 1965/1980) (παρά π. Α. Αλεβιζοπούλου, Νεοφανείς αιρέσεις, καταστροφικές λατρείες, σελ.281).
Στη συνέχεια θα αναφερθούμε στον τρόπο αντιμετωπίσεως των σεκτών διεθνώς.

Η παραθρησκεία ως κοινωνική απειλή

Ένεκα των σοβαρών κοινωνικών επιπτώσεων από την δραστηριότητα των νεοφανών αιρέσεων διεθνείς οργανισμοί, όπως το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο Υπουργών της Ευρώπης και πολλά Ευρωπαϊκά Κοινοβούλια (Γαλλίας, Γερμανίας, Βελγίου, Αυστρίας, Αγγλίας, Ισπανίας, Ελβετίας κ.ά.) αντιμετωπίζουν την δραστηριότητα των διαφόρων σεκτών ως ιδιαίτερα σοβαρό κοινωνικό πρόβλημα και λαμβάνουν δραστικά μέτρα, καθόσον θεωρούν ότι μερικές από τις ομάδες αυτές παραβιάζουν τα ανθρώπινα δικαιώματα και την θρησκευτική ελευθερία .

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, ήδη το 1984, με βάση την Έκθεση Cotrel, ρξέδωκε το πρώτο του Ψήφισμα, (22.5.84), το οποίο ακολούθησαν δύο ακόμη Ψηφίσματα (29.2.96 και 17.2.98). Με τα Ψηφίσματα αυτά εκφράζει την ανησυχία του για την δραστηριότητα των ομάδων αυτών (σεκτών), τις οποίες θεωρεί ως απειλή για την προσωπικότητα και τα ατομικά δικαιώματα των νεαρών κυρίως θυμάτων και καλεί τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, όχι μόνον να ασχοληθούν με το πρόβλημα, αλλά και να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των

πολιτών τους. Μεταφέρουμε εδώ δύο μόνον παραγράφους από το σημαντικώτατο Ψήφισμα του 1996:

«(Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο): Ε. θεωρώντας ότι ορισμένες σέκτες, που δρουν στο πλαίσιο διασυνοριακού δικτύου εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, επιδίδονται σε παράνομες ή εγκληματικές δραστηριότητες και σε παραβιάσεις των δικαιωμάτων του ανθρώπου, όπως σε κακομεταχείριση, σεξουαλική βία, εγκλεισμούς, σωματεμπόριο, ενθάρρυνση επιθετικής συμπεριφοράς, μέχρι και προπαγάνδα ρατσιστικών ιδεολογιών, σε φορολογικές απάτες, μεταφορές κεφαλαίων, εμπόριο όπλων, διακίνηση ναρκωτικών, παραβίαση του δικαιώματος της εργασίας ή σε παράνομη άσκηση της ιατρικής, κλπ.»

«... 4. καλεί τις κυβερνήσεις των κρατών μελών να μη καταστήσουν τη χορήγηση του θρησκευτικού καθεστώτος αυτόματη και να μελετήσουν, σε περιπτώσεις που σέκτες εμπλέκονται σε σκοτεινές ή εγκληματικές δραστηριότητες, την άρση του καθεστώτος των θρησκευτικών κοινοτήτων, που τους παρέχει φορολογικά πλεονεκτήματα και κάποιας μορφής νομική προστασία».

Το ίδιο επισημαίνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Ψήφισμα της 17.2.1998.

– Τα Ψηφίσματα του Ευρωκοινοβουλίου βρήκαν μεγάλη απήχηση και στο Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο με τις 1178/1992 και 14/12/1999 Συστάσεις της Κοινοβουλευτικής του Συνελεύσεως, εκφράζει την ανησυχία του για την δραστηριότητα των ομάδων αυτών και συνιστά την ανάγκη λήψεως "εκπαιδευτικών και νομοθετικών μέτρων" για την αντιμετώπιση του προβλήματος στον τομέα της εκπαιδεύσεως, της ενημερώσεως του κοινού και της προστασίας των ανηλίκων.

– Επί τη βάσει των Ψηφισμάτων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου μερικές χώρες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως ανέλαβαν πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση του προβλήματος με την συγκρότηση Ειδικών Κρατικών Επιτροπών ή με την κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων. Αναφέρομε μερικές απ' αυτές:

Στην Γαλλία, μετά τα τρομερά γεγονότα της Ελβετίας τον Οκτώβριο του 1995 με τον Λυκ Ζιρέ του "Τάγματος του Ναού του Ηλίου" και τη συνέχεια τους στη Γαλλία τον Δεκέμβριο του ίδιου έτους, η Γαλλική Κυβέρνηση συγκρότησε Κοινοβουλευτική διυπουργική Επιτροπή (Διυπουργική Αποστολή για την καταπολέμηση των αιρέσεων), η οποία παρακολουθεί τη δραστηριότητα των "νεοφανών αιρέσεων" (σεκτών). Επίσης ο Πρόεδρος Ζακ Σιράκ εγκαινίασε κυβερνητική οργάνωση που θα επιβλέπει τις ομάδες αυτές και τόνισε ότι "η χαλαρότητα προς τις αιρέσεις μπορεί να οδηγήση στην ανεξέλεγκτη διάδοση των τελετουργικών αυτοκτονιών και

δολοφονιών”.

Ακόμη, η Γαλλική Εθνοσυνέλευση συνέταξε Έκθεση (31.1.2001) που αναφέρεται στον κίνδυνο των αιρέσεων καταρτίζοντας και σχετικούς καταλόγους. Η Γαλλία έχει θεσπίσει και ειδικό νόμο περί των αιρέσεων (ν. 2001504 της 12.6.2001).

Επίσης το Γαλλικό Υπουργείο Δικαιοσύνης με δύο εγκυκλίους του (1.12.1996 και 22.2.1998) απευθύνεται στους Γάλλους Εισαγγελείς καλώντας τους να διώκουν ποινικώς τα εγκλήματα που διαπράττονται ενδεχομένως από τις αιρέσεις.

Η Γαλλίδα Υπουργός Νεότητος και Αθλητισμού με Εγκύκλιό της προς τους Γάλλους Νομάρχες (21.4.1999) ζητεί να ευαισθητοποιήσουν τις υπ’ αυτούς υπηρεσίες για τον κίνδυνο των αιρέσεων.

– Στην Γερμανία, ασχολείται με τις καταστροφικές αυτές λατρείες το Υφυπουργείο Οικογένειας και Νεότητος. Επίσης η Γερμανική Ομοσπονδιακή Βουλή εξέδωκε το 1998 ογκώδες τεύχος προς ενημέρωση των πολιτών, διαθέτει δε ειδικές υπηρεσίες προστασίας των πολιτών.
– Στην Αυστρία ιδρύθηκε (ν. 20.8.1998) ειδική κρατική Υπηρεσία προστασίας του κοινού έναντι των αιρέσεων.
– Στο Βέλγιο το Κοινοβούλιο κατήρτισε Έκθεση περί των νεοφανών αιρέσεων, όμοια της Γαλλικής, η οποία μάλιστα συμπεριλαμβάνει και κατάλογο των αιρέσεων.
– Αλλά και στην Ελβετία, το Ελβετικό Κοινοβούλιο συνέταξε ανάλογη Έκθεση περί των αιρέσεων στις 1.7.1999.
– Στην Ελλάδα είναι γνωστές οι αποφάσεις υπ’ αριθ. 7380/1995 του Πρωτοδικείου Αθηνών και υπ’ αριθ. 10493/1996 του Εφετείου Αθηνών, με τις οποίες διελύθη το γνωστό Κ.Ε.Φ.Ε., μετά την εισαγγελική έρευνα του κ. Ιωάν. Αγγελή, γιατί θεωρήθηκε “οργάνωση με ολοκληρωτικές δομές και τάσεις” και “οργάνωση με πρακτικές ιατρικά, κοινωνικά και ηθικά επικίνδυνες και επιβλαβείς”.

Αποφάσεις Ελληνικών Δικαστηρίων έχουν επίσης εκδοθή για την οργάνωση των Χάρε Κρίσνα. Παραλείπω να αναφερθώ στις γνωστές πολλαπλές αποφάσεις επί προσηλυτισμώ “Μαρτύρων του Ιεχωβά” (και όχι χριστιανών όπως αυτοχαρακτηρίζονται αυθαίρετα) και Πεντηκοστιανών.

Σημειώνουμε παρενθετικά ότι τα διαδιδόμενα περί τάχα καταδίκης της Ελλάδος από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων επειδή εφήρμοσε τον νόμο περί απαγορεύσεως του αθεμίτου προσηλυτισμού, είναι απολύτως αναληθή και αβάσιμα.

Δυστυχώς, μέχρι σήμερα στην Ελλάδα δεν έχει ληφθή μέριμνα εκ μέρους της Πολιτείας για την μελέτη του προβλήματος και δεν έχει ιδρυθή ειδική Κρατική

Επιτροπή, όπως σε άλλες χώρες της Ευρώπης για την παρακολούθηση ενδεχομένης εγκληματικής δραστηριότητος μερικών σεκτών. Η Ιερά Σύνοδος και ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος έχουν αποστείλει τρεις επιστολές στους Υπουργούς Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (1999-2001-2004), στις οποίες εκτίθενται, το έργο της Εκκλησιάς στον τομέα αυτό και οι τρόποι προσφοράς βοηθείας εκ μέρους της Εκκλησίας σε θύματα και στις οικογένειες τους, και ζητείται η σύσταση μιας ειδικής Κρατικής Επιτροπής. Στην πρόταση αυτή της Εκκλησίας δεν έχει δοθή μέχρι σήμερα απάντηση.

Ανάλογο αίτημα κατετέθη προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων το 2002 (24 Απριλίου) εκ μέρους 65 Βουλευτών των δύο μεγάλων Ελληνικών Κομμάτων (με πρωτοβουλία των κ. κ. Παπαθεμελή και Ανδρεουλάκου), για την σύνταξη Εκθέσεως για την κατάσταση που επικρατεί στην χώρα μας. Και η πρωτοβουλία αυτή δεν ετελεσφόρησε. Έτσι μόνη η Εκκλησία μας ασχολείται σοβαρά με το πρόβλημα, μέσα στα πλαίσια που το Σύνταγμα και οι Νόμοι Της το επιτρέπουν.

Από την άλλη πλευρά, διαπιστώνεται συχνά μια ευνοϊκή μεταχείριση των νεοφανών αιρέσεων, εκ μέρους των ΜΜΕ, εν ονόματι δήθεν των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των θρησκευτικών μειονοτήτων. Ακόμη, παρατηρείται το φαινόμενο να παραποιείται ή να αποκρύπτεται η αλήθεια για το τι ισχύει νομικά στις άλλες χώρες της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, ή να διαστρεβλώνονται ακόμη και αποφάσεις του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, όπως, φερειπείν, στην υπόθεση Κοκκινάκη (“Μάρτυς του Ιεχωβά”), Λαρίση (Πεντηκοστιανός) κ.ά. Είναι γνωστόν ότι οι ίδιοι αυτοί κύκλοι προκαλούν συχνά συζητήσεις περί της διδασκαλίας του μαθήματος των θρησκευτικών, περί του χωρισμού Κράτους και Εκκλησίας κ.λπ. Δεν είναι περίεργο ότι τα ίδια αιτήματα επαναλαμβάνουν και οι διάφορες νεοφανείς αιρέσεις. (Περί της διδασκαλίας του μαθήματος των θρησκευτικών στις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, βλ. εργασία του κ. Γ. Κρίππα: “Η συνταγματική κατοχύρωσις του μαθήματος των θρησκευτικών παρ’ ημίν και εν τη αλλοδαπή” και του ιδίου: “Σχέσεις Εκκλησίας – Πολιτείας εις τας χώρας-μέλη της Ευρωπαϊκής Ενώσεως. Και τα δύο στην ιστοσελίδα της Εκκλησίας της Ελλάδος: www.ecclesia.gr).

Η αντιμετώπιση όμως των σοβαρών προβλημάτων που δημιουργούνται από την δραστηριότητα μερικών νεοφανών αιρέσεων είναι κυρίως αρμοδιότητα της Πολιτείας, καθόσον πολλές φορές πρόκειται περί ομάδων με εγκληματικά “δόγματα” και εγκληματική δραστηριότητα. Και το έγκλημα δεν είναι δυνατόν να αντιμετωπισθή από την Εκκλησία, αλλά από τους αρμόδιους κρατικούς φορείς. Υπεύθυνη σ’ αυτές τις περιπτώσεις να αντιμετωπίσει τον κίνδυνο που απειλεί τους Έλληνες πολίτες και μάλιστα τους νέους, αλλά και το κοινωνικό σύνολο είναι η

Ελληνική Πολιτεία. Αυτή είναι ενταγμένη να προστατεύει, κατά το Σύνταγμα, τα έννομα αγαθά, την ζωή των πολιτών, την περιουσία τους, την δημόσια τάξη και τα ανθρώπινα δικαιώματα. Αυτό γίνεται σε πολλές ευρωπαϊκές δημοκρατικές χώρες, αυτό είναι ανάγκη να γίνεται και στην πατρίδα μας.

Προτού μια αρμόδια αρχή δώσει άδεια λειτουργίας κάποιου δήθεν "ευκτηρίου οίκου" ή κάποιας δραστηριότητος, οφείλει να εξετάζει μήπως πίσω από ένα "θρησκευτικό ή πολιτιστικό ή θεραπευτικό κλπ.", προσωπείο κρύπτεται μια άλλη ταυτότητα με επικίνδυνο χαρακτήρα, η οποία με το προσωπείο που προβάλλει επιδιώκει να αποκτήσει οφέλη και πλεονεκτήματα. Αυτό μας προτρέπουν να κάνουμε τα Ψηφίσματα της Ευρώπης. Και σ' αυτό θα ανέμενε κανείς να μιμούμεθα τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες, μια και το συνηθίζουμε να τις μιμούμεθα σε τόσα άλλα, που συνήθως είναι ξένα αν μη και βλαπτικά για την εθνική μας ταυτότητα και τις παραδόσεις μας. Αυτό πρέπει να γίνεται από τις αρμόδιες Αρχές και ούτε να επιρρίπτεται στην Εκκλησία η ευθύνη για την επικρατούσα κατάσταση ασυδοσίας, ούτε να αφήνεται απροστάτευτος ο Ορθόδοξος Ελληνικός Λαός. Είναι ανάγκη να αναλάβει κάθε αρμόδιος τις ευθύνες του.

Κι εδώ πρέπει να επισημάνουμε ότι συχνά διαπιστώνεται η ύπαρξη κενού στην δυνατότητα αντιμετωπίσεως αυτού του προβλήματος από πλευράς δικαστικής και αστυνομικής. Αφ' ενός μεν, λόγω ελλείψεως της αναγκαίας προς τούτο νομοθεσίας, αφ' ετέρου δε, λόγω της μη αποδοχής της θέσεως, ότι υπό την επίδραση ενός «εγκληματικού δόγματος" μιας σέκτας, ή κατ' εντολήν της, είναι δυνατόν ένα θύμα να οδηγηθή στην διάπραξη εγκλήματος. Αυτό έχει διαπιστωθεί, όχι μόνον στο εξωτερικό, αλλά και στην Ελλάδα. Συχνά οικογένειες θυμάτων διαμαρτύρονται στο Γραφείο της Συνοδικής Επιτροπής επί των αιρέσεων, ότι δεν κατέστη δυνατή η νομική αντιμετώπιση των περιπτώσεων τους. Συνήθως, κατά την έρευνα περιπτώσεων που εμπεριέχουν την υποψία εμπλοκής τέτοιων ομάδων σε εγκληματική δραστηριότητα (πιθανότητα που καταγράφεται συχνά από τον Τύπο) δεν γίνεται αποδεκτή η ανάγκη ερεύνης και προς την κατεύθυνση αυτή, δηλαδή της διαπράξεως ενός εγκλήματος υπό την επίδραση ενός «εγκληματικού δόγματος» μιας συγκεκριμένης ομάδος (παράδειγμα η περίπτωση των νεοσατανιστών της Παλλήνης, όπου απερρίφθη η θέση του π. Αντωνίου Αλεβιζοπούλου για την διερεύνηση και αυτής της πλευράς).

Κατακλείοντας, συνοπτικά υπογραμμίζουμε, ότι πέραν των πνευματικών προβλημάτων παρουσιάζονται και σειρά κοινωνικών προβλημάτων από την δραστηριότητα των "σεκτών", που αφορούν στην ανθρώπινη προσωπικότητα και στην ατομική ελευθερία, στην κοινωνική συνοχή και ασφάλεια, στην οικογένεια, στο επάγγελμα, στην παιδεία, στην ψυχική και σωματική ισορροπία, υγεία και

ακεραιότητα των θυμάτων, στην επανένταξη πρώην θυμάτων μέσα στο κοινωνικό σύνολο, στην κρατική ασφάλεια και στην οικονομική ζωή των ευρωπαϊκών χώρων και εν γένει στον ευρωπαϊκό πολιτισμό, ο οποίος κατά κύριο λόγο εδραιώνεται πάνω στην περί κόσμου και ανθρώπου χριστιανική διδασκαλία.

Νομίζω, ότι όλα αυτά που εκθέσαμε -χωρίς μισαλλοδοξία ή υπερβολή- είναι αρκετά να καταδείξουν ότι το πρόβλημα της δραστηριότητος των “νεοφανών αιρέσεων” και της παραθρησκείας (σεκτών), είναι και σοβαρώτατο κοινωνικό πρόβλημα. Και ως τέτοιο είναι ανάγκη να αντιμετωπίζεται και στην χώρα μας.

Πηγή: Περιοδικό Διάλογος, Τεύχος 42